

Iki din

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 января, 2025

Iki din IKI DIN

Din işleri ministri Ali Erbaşyň Türkiýede we Saud Arabystanynda ullanan lýuks awtoulaglary gyzgyn jedelleriň turmagyna sebäp boldy. Iň ýamany näme, bilyänizmi: din adamynyň isripçilikden, göz üçin bezenişden utanmaýanlygy! Üns merkezindäki ýene bir mesele-de «Menzil» jemagatyndaky pul-baýlyk dawasy...

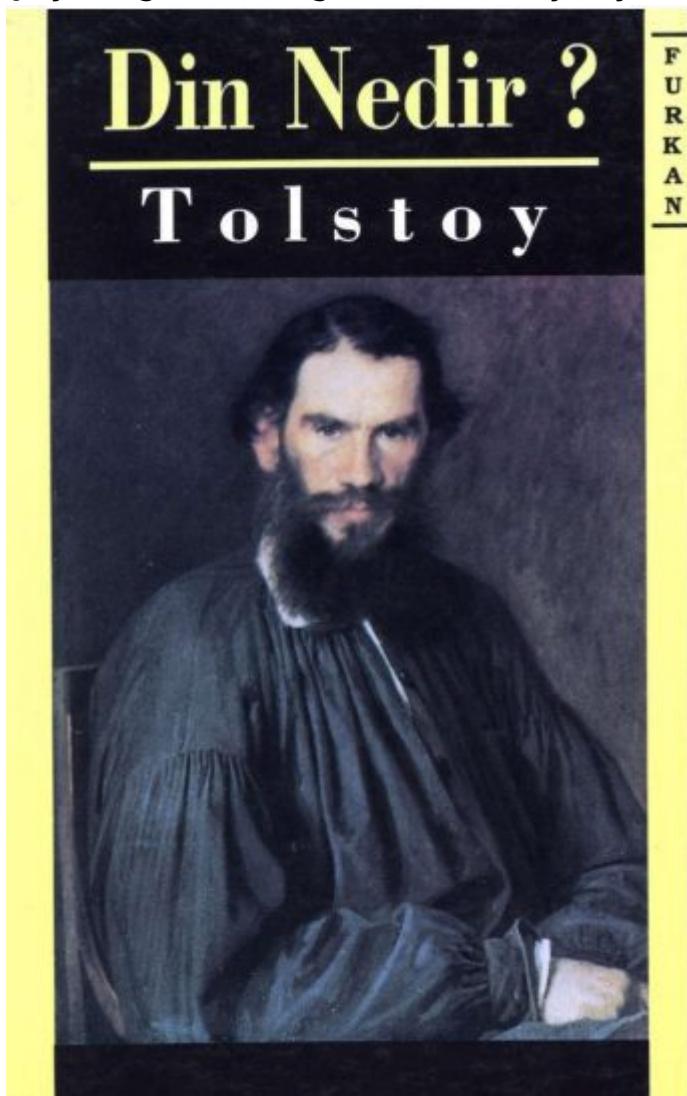
Hezreti Muhammet pygamberimiziň (s.a.w) bir sözünü ýatladyp geçsek gowy bolar:

«- Menden soň bir kowum geler: dürli nepis naharlary iýerler, dürli eşikleri geýerler, owadan aýallary alarlar, gowy atlara münerler, olaryň içi az-uçuk zat bilen dolmaz, köp zada-da kanagat etmezler. Olaryň bar bileni-biteni dünýä bolar, dünýäge çokunarlar, hemme zady şu dünýä üçin ederler. Şol eebäpli menden pent bolsun! Siziň çagalaryňyzdan kim olary görse, olara salam bermesin, syrkawlaryny soramasyn, jynazalarynyň yzyndan gitmesin, olaryň ýasulylaryna hormat goýmasyn, bulary kim ýerine ýetirmese yslam dinini ýykmakda şolara şärikdeş bolar...»

Erbaşdyr «Menzil» jemagaty şu sözi bilmeýändir öydýärsiňizmi? Gowy bilyärler, ýone olar ruhy açgozluğe, daşky görnüşe

ýeňilipdir.

Şeýle gürruňe girmeli bolýarys:

* * *

Hezreti Pygamberimiz (s.a.w) ýa-da Hezreti Aly (r.a) nämüçin baýlykda, elpe-şelpelikde ýaşamady? Nämüçin mal-mülksüzleşdiler, näme sebäpli yzlarynda hiç hili miras galdyrmadylar?

Erbaş tetelliler «Lehül-Mülk» («Eýeçilik halkyňkydyr») sözünü ýatdan çykardylar, ýatdan çykartdylar! XXI asyrda Ebu Jehildir Ebu Sufýanyň düzgünini dowam etdirýärler. Eýsem-de:

Allanyň adyndan bir adam ýa-da bir topar wekilçilik edip bilmez. Alla adamlaryň hemmesinde tejelli edendigi üçin «eýeçilik Allaňky diýmek, eýeçilik hemmäňki» diýmekdir.

Gynansak-da, häzir eýeçilik dini synpyň we bular bilen äbedejüýbe kapitalizmiň elinde! Yslam taryhyň fykh we tefsir ylmy aşa baýlaryň – döwletiň eline geçendigi üçin kitaby, hadyslary

özlerine laýyklap düşündirdiler, düşündirýärler!

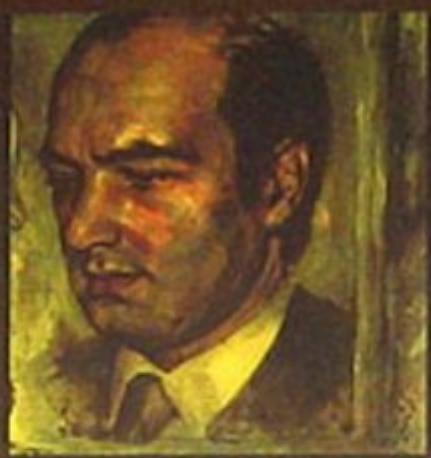
Orta şu reallyk çykýar: Haýsy din?

Ali Ŝeriatiniň aýdyşy ýaly iki din bar:

Aslyýetinde biri-birine garşy bolup, taryhyň dürli döwürlerinde bir-birlerine garşy söweşip gelen we häzirem söweşýän iki diniň arasyň açmak gerek.

Biri din adamlarynyň penjesine giren din, beýlekisi-de hakyky din.

Biri formalizmi tapawutlandyrýan, beýlekisi "La ilahe illallah" diýýän din. Hakyky diniň bu formulasy «Alladan başga hudaý, hojaýyn ýok» manysyny berýär. «Diňe Allany kabul edýärис» diýmegin manysy şeýle:

Dr. Ali Şeriati

DİNE KARŞI DİN

* * *

Alla şu dünýäde göz bilen görüp boljak zat bolmandygy üçin aýatlary, älem-jahanyň kanunlaey, taryhyň we durmuşyň dialetiki kanunlary meýletin ylalaşyklardan döreýän jogapkärçiliklere uýma manysyndadır: "El kitabı el mübin." (Düýbi doly birmeňzeş bolan kitap).

Hakyky din «biz diňe şu düzgüne uýýarys, şondan başga agalygy ykrar edemzok» manysyndadır. Eger şeýle bolmasa:

Yslam geografiýazynda Zenj, karmatiler, Ebu Muslim Horasany, Babek Horramy, Hasan Sabbah, babaýylar, Şeýh Bedretdin, muhammira-gzyyllar, jelalylar ýaly baý-kulaklaryň emele getiren dinine garşy turan gozgalaňlar bolup geçermidi?

Döwletleriň düzgünleşdiren fykh, kelam, akaid, taryh çeşmelerinden seredilende bu gozgalaň hereketleri halkyň janyna, malyna, namysyna göz diken hudaýszlardy we bulara garşy söweşmek döwletiň we diniň salamatlygy üçin parzdy. Barsy ýalan!

Agzalan ähli gozgalaňlaryň barsy diskriminasiýaçy, gul eýeçilikli, agalyk ediji synpyň agyr salgylaryna, basylaryna, daban azabtna eýe çykan, aýal-gyzyny gyrnaklykdan goramak islän we hojaýynlarynyň eçilenleri bilen ýaşamaga duçar edilen köpcülikleyin halk gatlaklarynyň dady-perýadynyň ýetjek derejesine gelip ýeten sepgididi...

Gurhan ýat tutmak üçin däl-de, aňlamak, akyllı ýetirmek üçin bar. Taryhyň ýeke-täk üýtgewsiz hakykaty – ezýän bilen ezilýäniň müstekbir (özünü ýokary saýyp, hakyaty kabul etmeýän) bilen mustazafyň (sowatsyz jemgyýetde gysylip saklanan ejiz gatlak) çaknyşygydyr.

Dörände turuwbaşdan rewolýusioner we protestçi ruhda dörän din öñden ýola goýlan düzgünleriň howpsuzlyk enjamyna öwrüldi! Alla bilen oýanan dünýä Alla bilen uklaýan dünýä halyna getirildi.

31-nji martdaky saýlawlaram «resmi ruhbanlyk synpyň» wekili Ali Erbaş ýalylaryň düzgünine garşy atylan nagralardyr. Din işler ministrliginiň indi Watikandan parhy ýok!

Soner YALÇYN.

